

NORGES HØYESTERETT

Den 6. desember 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Noer og Kallerud i

HR-2018-2322-U, (sak nr. 18-162981SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

I.

AIG Europe Limited NUF

(advokat Svein Åge Bergset)

mot

Målfrid Wilhelmsen
Magne Johannes Wik
Norvald Ove Vik
Svein Ove Eikenes
Geir Elling Eikenes

(advokat Alf Johan Knag)

II.

Målfrid Wilhelmsen
Magne Johannes Wik
Norvald Ove Vik
Svein Ove Eikenes
Geir Elling Eikenes

(advokat Alf Johan Knag)

mot

AIG Europe Limited NUF

(advokat Svein Åge Bergset)

avsagt og truffet slik

KJENNELSE OG BESLUTING:

- (1) Saken gjelder særskilte anker over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (2) Den underliggende saken gjelder erstatningskrav fra fem testamentsarvinger som følge av påstått brudd på advokat Bjarte Madsens profesjonsansvar i forbindelse med utforming av testamentet til Arne Sætevik. Søksmålet er reist mot AIG Europe Limited NUF (AIG), hvor advokat Madsen hadde tegnet ansvarsforsikring.

(3) Bergen tingrett avsa 17. januar 2018 dom med slik domsslutning:

- "1. **AIG Europe Limited frifinnes.**
2. **I sakskostnader betaler Målfrid Wilhelmsen, Magne Johannes Wik, Norvald Ove Vik, Svein Ove Eikenes og Geir Elling Eikenes i fellesskap 170 656,25 kroner til AIG Europe Limited innen 2 uker fra dommens forkynnelse."**

(4) I tingrettens sakskostnadsavgjørelse ble AIG tilkjent merverdiavgift.

(5) Wilhelmsen m.fl. anket dommen til Gulating lagmannsrett, som 2. oktober 2018 avsa dom med slik domsslutning:

- "1. **Anken forkastes.**
2. **I sakskostnader for lagmannsretten plikter Målfrid Wilhelmsen, Magne Johannes Wik, Norvald Ove Wik, Svein Ove Eikenes og Geir Elling Eikenes å betale 166 356 kroner – etthundreogsekstisekstrehundreogfemtiseksekroner – til AIG Europe Limited, innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av dommen."**

(6) I lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse ble AIG ikke tilkjent merverdiavgift, under henvisning til at AIG hadde fradragsrett etter merverdiavgiftslovgivningen.

(7) Wilhelmsen m.fl. anket dommen til Høyesterett. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning i dag i sak nr. 18-166361SIV-HRET ble anken ikke tillatt fremmet og AIG ble tilkjent 6 250 kroner inkludert merverdiavgift.

(8) AIG har anket særskilt over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse.

(9) Anken fra AIG gjelder rettsanvendelsen og saksbehandlingen. Selskapet anfører at det er feil rettsanvendelse å ikke tilkjenne AIG merverdiavgift på sakskostnadene knyttet til prosessfullmektigens salærkrav. AIG har ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift slik at dette utgjør en kostnad som skal erstattes etter tvisteloven § 20-5 første ledd. Det er en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ved en skrivefeil har lagt til grunn 166 356 kroner i sakskostnader. Det riktige beløpet eksklusive merverdiavgift er 166 536 kroner.

(10) Det er nedlagt slik påstand:

- "1. **I sakskostnader for lagmannsretten plikter Målfrid Wilhelmsen, Magne Johannes Wik, Norvald Ove Wik, Svein Ove Eikenes og Geir Elling Eikenes å betale 208 170 kroner – tohundreogåttetusenett hundreogsyttikroner – inkludert mva til AIG Europe Limited, innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av dommen.**
2. **AIG tilkjennes sakskostnader med kr. 15.000,- tillagt mva, samlet kr. 18.750,-, samt dekket rettsgebyret."**

(11) Wilhelmsen m.fl. har tatt til motmæle, og anfører at etter etablert praksis fra avgiftsmyndighetene godtas at erstatningsoppgjør innrettes slik at den næringsdrivende fradragsfører merverdiavgiftsbeløpet som inngående avgift i sitt regnskap, selv om kostnadene dekkes av den næringsdrivendes forsikringsselskap.

(12) Wilhelmsen m.fl. har i sin anke over dommen – slik ankeutvalget tolker det – anket subsidiært over sakskostnadsavgjørelsen. Anken gjelder den konkrete rettsanvendelsen. De anfører at det kan bebreides advokat Madsen at det kom til sak, og at det derfor er rimelig å helt eller delvis frita dem for sakskostnadsansvar, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.

- (13) Wilhelmsen m.fl. har ikke nedlagt påstand i relasjon til den særskilte sakskostnadsanken.
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (15) Etter tvisteloven § 20-9 tredje ledd kan ankeinstansen ved en særskilt anke over sakskostnadsavgjørelsen bare prøve lovanvendelsen og saksbehandlingen, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen.
- (16) Ankeutvalget har kommet til at lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse må endres i tråd med AIGs påstand for Høyesterett.
- (17) Det følger av tvisteloven § 20-5 første ledd at partens "nødvendige kostnader" ved saken skal erstattes. Spørsmålet om merverdiavgift er en nødvendig kostnad for AIG beror i utgangspunktet på om AIG har fradragsrett for den inngående merverdiavgift de har betalt til sin prosessfullmektig. AIG er et forsikringsselskap hvis omsetning er unntatt merverdiavgiftsplikt, jf. merverdiavgiftsloven § 3-6 a. AIG er dermed ikke registrert i merverdiavgiftsregisteret, og har ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 8-1.
- (18) Wilhelmsen m.fl. har vist til at det følger av Merverdiavgiftshåndboken (2018) punkt 8-1.4.8 at avgiftsmyndighetene godtar at den næringsdrivende (advokat Madsen) fradragsfører inngående avgift i sitt regnskap selv om kostnaden dekkes av den næringsdrivendes forsikringsselskap, fordi det skjer et etteroppgjør som gjør at merverdiavgiften til slutt dekkes av den næringsdrivende.
- (19) Ankeutvalget viser til at en forutsetning for en slik håndtering av merverdiavgiften er at vilkårene i merverdiavgiftsloven § 8-1 er oppfylt. Bestemmelsen lyder slik:
- "Et registrert avgiftssubjekt har rett til fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser av varer og tjenester som er til bruk i den registrerte virksomheten."**
- (20) Ankeutvalget kan ikke se at AIGs eksterne advokatbistand i en sak hvor kun AIG er part, er en tjeneste som er til bruk for advokat Madsens avgiftspliktige virksomhet. Om dette hadde stilt seg annerledes dersom også advokat Madsen hadde vært part i saken, er det ikke nødvendig for ankeutvalget å ta stilling til.
- (21) Lagmannsrettens lovanvendelse er da feil når AIG ikke ble tilkjent merverdiavgift i sakskostnadsavgjørelsen. Ankeutvalget legger videre til grunn at det beror på en skrivefeil at lagmannsretten i sakskostnadsavgjørelsen oppga feil beløp. Ankeutvalget har etter dette kommet til at lagmannsrettens domsslutning punkt 2 endres i tråd med AIGs påstand for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd siste punktum.
- (22) Den subsidiære anken over sakskostnadsavgjørelsen fra Wilhelmsen m.fl. reiser ikke spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og det er heller ikke andre hensyn som taler for at anken bør prøves. Den subsidiære anken over sakskostnadsavgjørelsen blir derfor nektet fremmet, jf. tvisteloven § 30-5.
- (23) Anken har ført frem og AIG må tilkjennes sakskostnader for behandlingen i Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-2. Advokat Bergset har oppgitt at han vil avkreve sin klient et salær på 18 750 kroner inklusive merverdiavgift som tilkjennes. I tillegg kommer rettens gebyr med 6 780 kroner.

(24) Kjennelsen og beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 2, endres til å lyde slik:
I sakskostnader for lagmannsretten plikter Målfrid Wilhelmsen, Magne Johannes Wik, Norvald Ove Wik, Svein Ove Eikenes og Geir Elling Eikenes å betale 208 170 kroner – tohundreogåttetusenetthundreogsyttikroner – til AIG Europe Limited NUF, innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av dommen.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Målfrid Wilhelmsen, Magne Johannes Wik, Norvald Ove Wik, Svein Ove Eikenes og Geir Elling Eikenes – en for alle og alle for en – til AIG Europe Limited NUF 25 530 – tjuefemtusenfemhundreogtredve – kroner innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av kjennelsen og beslutningen.
3. Den subsidiære anken over sakskostnadsavgjørelsen fra Målfrid Wilhelmsen, Magne Johannes Wik, Norvald Ove Wik, Svein Ove Eikenes og Geir Elling Eikenes nektes fremmet.

Ragnhild Noer
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Dokumentet er i samsvar med originalen:
Christian Fredrik Thronsen